

kendes, dvs. normalt kun til en person, der er beskæftiget som landarbejder.

Ejeren kan kræve, at noteringen som arbejderbolig slettes, og at ejendommen frigøres for servitutterne, således at ejendommen kan sælges frit som et almindeligt parcelhus. I så fald skal der ske efterbetaling af rentebeløb som foran nævnt med tillæg af rentes rente af forskelsbeløbene beregnet fra oprettelsen på grundlag af den i pantebrevet fastsatte rentefod. Desuden opkræves en frigørelsesafgift, som i det væsentligste modsvarer den økonomiske fordel for ejeren ved ejendommens frigørelse for rådighedsindskrænkninger og omfatter tillige en godtgørelse for statens omkostninger ved boligens oprettelse. Landbrugsministeren fastsætter regler for beregning af frigørelsesafgiften således, at der tilvejebringes et forenklet og standardiseret beregningsgrundlag. Frigørelsesafgiften er for tiden fastsat til 12 pct. af den sidst udsendte offentlige ejendomsvurdering. Frigørelsesafgiften, renteefterbetalingskravet og rentes rentetillægget opkræves kun, hvis der er forløbet mindre end 35 år fra lånets ydelse.

I 1960 blev indført regler om obligatorisk konvertering ved gældsovertagelse af lån ydet før 1959 på lånevilkår, der svarer til de for nye lån gældende regler. Konverteringsreglerne er siden løbende blevet ændret.

Lånestørrelsen for byggelån er fra 1938 løbende blevet sat op fra 7.000 kr. til 54.000 kr. Jordkøbslåne- ne er tilsvarende blevet sat op fra 1.000 til 3.500 kr.

Sammensætningen af lånene samt ændrede lånevilkår som følge af lovgivningen har bevirket, at løbetiden for lånene har varieret mellem 67 år og 144 år.

2. Lovgivningen 1971-1975

Ved lov nr. 211 af 19. maj 1971 blev de hidtidige låneordninger erstattet af en ordning, hvorefter opførelsen af arbejderboliger skulle finansieres ved optagelse af lån på det almindelige lånemarked. Statens støtte blev i stedet ydet dels i form af statsgaranti for sekundære prioriteter, dels i form af halvårslige driftslån, såkaldte »boligdriftslån«, til delvis dækning af ydelserne på det optagne prioritetslån.

Boligdriftslånet blev fastsat som det beløb, hvorved de samlede ydelser på de optagne prioritetslån ved lånenes optagelse oversteg den ydelse, der skulle have været betalt på et maksimalt lån ydet efter de hidtil gældende regler. Det halvårslige boligdriftslån nedsættes i takt med indfrielsen af prioritetslånene, og ydelse af driftslånet bortfalder helt efter 20 år.

Når ydelserne på de i ejendommen indestående prioritetslån tilsammen bliver mindre end den ovenfor nævnte beregnede halvårslige ydelse, skal ejeren

til statskassen indbetale forskellen som afdrag på driftslånet. Når samtlige prioritetslån er indfriet, skal ejeren fortsat indbetale halvårslige beløb svarende til hele den nævnte beregnede ydelse som afdrag på driftslånet, indtil hele dette lån er tilbagebetalt.

Ejendommens notering som arbejderbolig kan først slettes 10 år efter tilbagebetaling af det ydede boligdriftslån, dog tidligst 20 år efter tilsagnet om statsgaranti og boligdriftslån.

Tilladelse til sletning af notering kan også ske efter anmodning og betinges i så fald af, at driftslånet tilbagebetales. Det betinges endvidere, at der indbetales et beløb svarende til statens omkostninger ved ejendommens oprettelse, generelt fastsat til 1500 kr., og statens rentetab. Rentetabet opgøres til 6 1/2 pct. p.a. rente og rentes rente af det ydede boligdriftslån.

Ved ejerskifte bortfalder ydelsen af boligdriftslån, og samtidig skal indbetales samme beløb, som kræves ved sletning af notering.

Ved lovændring i 1975 blev adgangen til optagelse af boligdriftslån ophævet. Det sidste boligdriftslån blev ydet i 1977.

C. Den hidtidige administration af fordringerne

Lånene administreres af Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning. Enkelte beføjelser er henlagt til Jordbrugsdirektoratet, men dette foreslås ændret i lovforslaget.

Der resterer ifølge Hypotekbanken efter juni termin 1992

- ca. 775 lån ydet efter den fra 1938 til 1947 gældende lovgivning.
- ca. 8.400 lån ydet efter den fra 1947 til 1971 gældende lovgivning.
- ca. 55 boligdriftslån, ydet efter den fra 1971 til 1975 gældende lovgivning.

Lånenes samlede nominelle restgæld udgjorde efter betaling af juni terminen 1992 ca. 207 mill. kr. Hertil kommer krav på renteefterbetaling, rentes rente og frigørelsesafgift for i alt ca. 395 mill. kr.

Der er i de senere år indfriet ca. 450-500 lån årligt i forbindelse med ejerskifte. I de resterende lånesager er der ca. 150 sædvanlige ekspeditioner om året i forbindelse med pantebrevsadministrationen (behandling af ansøgninger om tilbagerykninger, relaxationer, henstand m.v.).

I 1991 er der behandlet 25 ansøgninger om gælds- overtagelse eller købergodkendelse, og der er sket indbetaling af restgæld incl. renteefterbetaling m.v. i forbindelse med ejerskifte uden ansøgning om gælds- overtagelse eller købergodkendelse i ca. 430 sager.